

آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی

در دیدار رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

اوضاع سوریه تداوم نخواهد داشت

این مرجع تقلید با بیان اینکه برخی دچار یأس و ناامیدی شده و می‌گویند سوریه از دست رفت، گفتند: باید با امیدواری مسأله سوریه را دنبال کنیم و بدانیم که این اوضاع تداوم نخواهد داشت؛ چراکه حاکمان فعلی سوریه با یکدیگر متحد نخواهند ماند. باید از تاریخ درس بگیریم و روحیه خود را حفظ کنیم و منفعل نباشیم؛ همان‌گونه که خداوند فرموده، نصر و پیروزی به‌وسیله خداست و برای خدا این کارها بسیار آسان است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، این مرجع تقلید در دیدار آیت‌الله حسینی بوشهری، رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با بیان اینکه عده‌ای اصرار دارند، فرهنگ دانشگاهی را بر حوزه حاکم کنند، خاطرنشان کردند: برخی فکر می‌کنند که این کار، روشنفکری است؛ درحالی‌که زمانی که حوزه پرچم‌دار علوم اسلامی بود، دانشگاه وجود نداشت. معظّم‌له با اشاره به بعضی از جنبه‌های مثبت فرهنگ دانشگاهی، افزودند: باید اهل تشخص بوده و برنامه‌های خوب و مناسب را بپذیریم و از نفوذ برنامه‌های نامناسب جلوگیری کنیم. ایشان حاکم بودن فرهنگ حوزوی در فضای حوزه‌های علمیه را مثبت دانسته و افزودند: ریاست حوزه‌های علمیه، اشخاصی باشند که تابع فرهنگ حوزوی و دارای تفکرات مطلوب باشد. حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی در ادامه، به تحولات سوریه اشاره و اظهار کردند: برخی چون ظاهر کار را دیدند، دچار یأس و ناامیدی شدند و می‌گویند، سوریه برای همیشه از دست رفت و باید به فکر این باشیم که سرآغ حرم‌ها نزنود و با شیعیان کاری نداشته باشند؛ درحالی‌که این‌گونه نیست.

ایشان افزودند: باید با امیدواری مسأله سوریه را دنبال کنیم و بدانیم که این اوضاع تداوم نخواهد داشت؛ چراکه حاکمان فعلی سوریه با یکدیگر متحد نخواهند ماند. باید از تاریخ درس بگیریم و روحیه خود را حفظ کنیم و منفعل نباشیم؛ همان‌گونه که خداوند فرموده، نصر و پیروزی به‌وسیله خداست و برای خدا این کارها بسیار آسان است.

آیت‌الله اراکی

شناسایی و تحلیل مسائل مهم در هوش مصنوعی از وظایف مهم مبلغان

مبلغان تأکید و خواستار آموزش و تخصص در این عرصه شد. عضو هیأت‌رئیس‌ه مجلس خبرگان رهبری، با استناد به آیه قرآن «وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»، ضرورت اقتدار در همه عرصه‌ها را مورد توجه قرار داد و بیان کرد: ایمان شرط برتری بر عالمیان است و این برتری باید در علم، اقتصاد و فناوری نمود یابد. امروز هوش مصنوعی به‌عنوان یکی از ارکان اصلی قدرت و برتری جوامع شناخته می‌شود و می‌تواند نقش مؤثری در عرصه‌های نظامی، علمی و فرهنگی ایفا کند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با اشاره به پیچیدگی‌های فروع مسائل هوش مصنوعی، موضوعاتی همچون تغییر چهره، نفوذ اطلاعاتی و حقوق اخلاقی مرتبط با این فناوری، اظهار کرد: بسیاری از مسائل هوش مصنوعی از جمله بهره‌برداری‌ها، آسیب‌ها و منافع آن، نیازمند بررسی فقهی و اخلاقی است؛ لذا لازم است مبلغان و متخصصان دینی با آموزش موضوعی و کاربردی، مسائل فوق را تحلیل و بررسی کنند.

آیت‌الله اراکی نقش حوزه‌های علمیه در کسب علم و فناوری را حیاتی دانست و گفت: امروز از وظایف مهم مبلغان، شناسایی و تحلیل مسائل مهم در هوش مصنوعی است. این امر تکلیف شرعی و واجب کفایی است که بر عهده عالمان دینی قرار دارد. پرسش‌گری و تلاش علمی، اصل بنیادین در زندگی شیعی است و مبلغان، با ووع و اجتهاد، حریم‌های الهی را رعایت کرده و در عین حال در حوزه‌های علمیه به ابتکار و نوآوری بپردازند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه کشور، هوش مصنوعی را عاملی مهم در پیشرفت و اقتدار جوامع اسلامی دانست و تأکید کرد: فناوری می‌تواند مسیر توسعه را در عرصه‌های مختلف هموار کند.

آیت‌الله اراکی با تأکید بر آموزش و تحلیل عمیق هوش مصنوعی در حوزه‌های علمیه، این موضوع را به‌عنوان یکی از ارکان مهم اقتدار و برتری جوامع اسلامی معرفی کرد و در ادامه، توجه مبلغان به شناسایی مسائل مرتبط با عرصه هوش مصنوعی و بررسی دقیق آن‌ها از منظر فقهی و اخلاقی را مورد تأکید قرار داد.

گزارش: سیدامیر سجادی

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن پیام حضرت آیت‌الله نوری همدانی به این اجلاسیه بدین شرح است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا اَبِي الْقَاسِمِ الْمُصْطَفٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِيْنَ الطَّاهِرِيْنَ سَيِّمًا بِقَيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِيْنَ.

با سلام و تحیت به آن مجمع محترم و با عرض ادب به پیشگاه حضرت بقیة‌الله‌الاعظم علیه‌السلام
در عصر حاضر، شاهد تحول بی‌سابقه در عرصه دانش و فناوری هستیم که تأثیرات آن به‌سرعت در تمامی حوزه‌های علمی و فرهنگی مشاهده می‌شود. یکی از این تحولات بنیادین، پیشرفت چشم‌گیر در حوزه هوش مصنوعی است؛ دانشی که اکنون نه‌تنها به یکی از محورهای اصلی توسعه جهانی بدل شده؛ بلکه نقش آن در تحلیل داده‌ها، تسهیل پژوهش‌ها و ارائه راهکارهای نوین در تمامی علوم، از جمله علوم دینی، غیرقابل انکار است.

با نگاهی به آموزه‌های قرآنی، درمی‌یابیم که استفاده از ابزارهای نوین برای فهم بهتر آیات و تعمیق دانش دینی، در راستای تحقق هدف خلافت انسان بر زمین قرار دارد: «وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِی السَّمَاوَاتِ وَمَا فِی الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّثْنًا إِنَّ فِی ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ» (سوره جاثیه، آیه ۱۳)
همچنین، کلام گهربار اهل‌بیت علیهم‌السلام نیز ما را به بهره‌گیری از ابزارهای نوین و اندیشیدن در مسیر حل مسائل ترغیب می‌کند؛ امیرالمؤمنین امام علی علیه‌السلام در نهج‌البلاغه می‌فرمایند: «الْعُقْلُ رَأْسُ الْعِلْمِ وَالْفِكْرُ رَأْسُ الْعُقْلِ» (نهج‌البلاغه، حکمت ۱۱۳)؛ عقل اساس علم است و تفکر، اساس عقل.

لذا هوش مصنوعی را می‌توان ابزاری دانست که با سازماندهی و بهره‌گیری هوشمندانه از انبوه اطلاعات موجود، می‌تواند پژوهشگران را در مسیر تفکر و اندیشه عمیق‌تر یاری رساند. این فناوری، با تحلیل دقیق داده‌ها، استخراج الگوها و تسهیل فرایندهای تحقیقاتی، پژوهشگر را از صرف زمان بر فعالیت‌های غیرضروری بی‌نیاز کرده و او را در رسیدن به بصیرتی بالاتر یاری می‌کند؛ به‌عبارت دیگر، هوش مصنوعی، دستیار اندیشمند است و نه جایگزین تفکراو.

اگر ما به‌عنوان حاملان میراث وحی و عالمان علوم اسلامی از این فرصت استفاده نکنیم، ممکن است در آینده‌ای نزدیک با چالش‌هایی جدی روبه‌رو شویم. نسل جدید که در دنیای فناوری غوطه‌ور است، انتظار دارد که علوم دینی نیز، با زبان زمانه پاسخگوی نیازهای‌شان باشد؛ همچنین، نهادهای علمی و پژوهشی در جهان، با بهره‌گیری از این فناوری، در حال گسترش تحقیقات خود هستند و غفلت ما، می‌تواند منجر به فاصله گرفتن علوم دینی از جریان جهانی دانش شود.

ضروری است که امروز، هریک از ما با درک اهمیت و ضرورت این فناوری، به یادگیری و به‌کارگیری هوش مصنوعی در حوزه تخصصی خود بپردازیم؛ ابزارهای هوشمندند می‌توانند، یاری‌گر ما در تبلیغ، تحقیق، تدریس و حتی استنباط‌های دقیق‌تر از متون دینی باشند. اکنون، زمان آن فرا رسیده است که به‌عنوان طلایه‌داران دانش اسلامی، قدمی مؤثر در این مسیر برداریم و نقش

رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام، با اشاره به تحولات سوریه، تصریح کرد: به دنیا اعلام می‌کنیم، حوزه علمیه در مسیر حمایت از مقاومتی است که رهبری معظم پرچمدار آن است و آنچه عزت را به ارمغان خواهد آورد، همین مسیر است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم، آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی در ابتدای درس خارج فقه خود، با تشریح شرایط حاکم بر منطقه خاورمیانه و تحولات سوریه، تصریح کرد: به دنیا اعلام می‌کنیم، حوزه علمیه در مسیر حمایت از مقاومتی است که رهبری معظم پرچمدار آن است و آنچه عزت را به ارمغان خواهد آورد، همین مسیر است.

رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم‌السلام تأکید کرد: حوزه علمیه روی مبانی فکری و تجربیاتی که در این مدت طولانی به دست آورده، اعلام می‌دارد: مسیر صحیح، تبعیت از فرمایشات رهبری است و در میان این حوادث و بحران‌هاست که ارزش رهبری معظم بیشتر روشن می‌شود. امروز حضور، تدبیر و ارشاد ایشان نقطه امید برای همه ماست.

وی بیان کرد: قبل از شروع بحث، لازم است به حضور فضلالی محترم در تجمع حرم مطهر حضرت معصومه علیها‌السلام اشاره کنم؛ اجتماعی که برای اعلان حمایت مردم قم و حوزه علمیه از فرمایشات حکیمانه مقام معظم رهبری و دفاع از جبهه مقاومت برگزار شد. شرایط امروز دنیای اسلام و جبهه مقاومت و در رأس آن نظام جمهوری اسلامی در مقابل آمریکا و اسرائیل، بسیار خطیر است و بصیرت و آگاهی بیشتری را طلب می‌کند.

وی افزود: روشن است که دشمنی‌های دشمن، هر روز شدیدتر شده و نقشه‌ها و توطئه‌های آنها وسیع‌تر می‌گردد. امروز هم خبر رسید، مناطقی از یمن مورد هجوم و حمله قرار گرفته است. کفر هم که از قدیم در ظاهر ملت واحد بوده، امروز وحدت خودش را برای از بین بردن اسلام بیشتر کرده است تا هیچ حرفی غیر از حرف خودشان شنیده نشود. خودشان مطاع باشند و آقایی کنند و چیزی به‌نام خدا مطرح نباشد. هر چه هست، قدرت و زورگویی آنها باشد. می‌خواهند جلوی عزت و استقلال بشر را بگیرند. این نقشه اصلی دشمن است که باید برای ما روشن باشد.

خود را در شکل‌دهی آینده‌ای مبتنی بر دانش و بصیرت ایفا کنیم.

با ورود به این عرصه و آشنایی با توانمندی‌های هوش مصنوعی، می‌توانید دریچه‌ای از نوین به روی علم و دین بگشایید. این یک ضرورت علمی و رسالتی دینی است که برای پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه، باید هرچه سریع‌تر به آن توجه کنیم.

آینده، متعلق به کسانی است که علم امروز را به خدمت اهداف متعالی درآورند. حوزه علمیه باید توجه به فقه معاصر داشته باشد و به دنبال تحول و پاسخ‌گو بودن باشد و با در نظر گرفتن سیره علمای بزرگ ما و میراث گذشتگان، مسیر تحولی را که با شتاب در حال انجام است، پی بگیرد. معتمد، کسانی که در این عرصه گام برمی‌دارند، باید از نظر فقاهت در سطح بسیار بالا باشند.

تحول در حوزه، ناظر به این موضوع نیست که ما میراث گذشتگان را کم‌رنگ کنیم و یا اینکه کتبی جایگزین کنیم که از حیث محتوا در سطح پایین‌تری باشد؛ بلکه باید محققان و فقها بنشینند و در همان چارچوب و سطح فقه جوهری و مسیر شریف‌العلما و سعیدالعلما و شیخ انصاری و بلکه در سطح بالاتری، نسبت به مسائل روز پاسخگو باشند و تأکید می‌کنم که نظرات حوزه علمیه، باید آن‌گونه باشد که در تاریخ، بعد قرن‌ها جوری قضاوت شود که این دوره از زمان، در عصر انقلاب اسلامی بوده که بنیان‌گذارش یک فقیه کامل بوده و امروز نیز، در رأس آن، یک فقیه دیگری است و ان‌شاءالله ادامه خواهد داشت.

امروز حوزه علمیه قم نسبت به گذشته وظایف سنگین‌تری دارد و باید مجهزتر باشد. در پایان لازم می‌دانم، تذکر دیگری را به اساتید محترم عرض کنم و آن هم، رسالت اصلی روحانیت است. ما در مقابل حوادث کشور و جهان اسلام مسئولیت داریم. امروز یک اسلام دیگری در حال ارائه است که خشونت و افراطی‌گری در آن موج می‌زند و اثری از اسلام رحمانی در آن یافت نمی‌شود که باید برای ارائه اسلام محمدی که اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام برای ما بیان نمودند، تلاش نماییم.

در پایان لازم می‌دانم، از همه اساتید محترم و همچنین

آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی

حوزه علمیه در مسیر حمایت از مقاومتی است که رهبری معظم پرچمدار آن است

آیت‌الله فاضل لنکرانی عنوان کرد: متأسفانه گاهی

در فضای مجازی افرادی که ادعای علم و توجه و شناخت به شرایط را دارند، حرف‌هایی می‌زنند که انسان خیلی تعجب می‌کند. چند روز پیش شخصی گفته است: اگر بخواهیم به رشد اقتصادی برسیم، باید سیاست خارجی خود را درست کنیم و برای اصلاح سیاست خارجی هم، باید دست از مقابله با استکبار و شعار علیه اسرائیل برداریم.

وی ادامه داد: این افراد توجه ندارند کار به اینجا رسیده که در دنیا اگر هر کارخانه‌دار و تاجری بخواهد، دارو با کالایی را به مشتری که خودش می‌خواهد بفروشد، باید از خانه‌داری آمریکا اجازه بگیرد. آیا این ذلت و بدبختی نیست؟ همه دعاوها سر همین است. اگر این نبود که دعوایی نبود، همه دعاوها سر این است که تمام کره زمین را یک گروه محدودی می‌خواهند در سیطره خودشان قرار بدهند. در مواد غذایی، دارو، مسائل نظامی، هسته‌ای و همه چیز، حتی بگویند: چه کسی رئیس شما باشد و چه کسی نباشد؛ لذا در مسائل اجتماعی و حتی خانوادگی برنامه‌ریزی کرده‌اند. امروز بحث از اعلامیه حقوق بشر هم، بسیار فراتر رفته و آن اعلامیه مقدمه‌ای بوده، برای نیل به اهداف بزرگترشان.

آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی در پیامی به شانزدهمین اجلاسیه جامعه مدرسین

هوش مصنوعی می‌تواند پژوهشگران را در مسیر تفکر و اندیشه عمیق‌تر یاری رساند

شانزدهمین اجلاسیه مجمع عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با موضوع «هوش مصنوعی؛ فرصت‌ها، چالش‌ها و راهکارها» پنجشنبه ۲۲ آذرماه با حضور اساتید سطوح عالی و خارج حوزه‌های علمیه و با قرانت پیام حضرت آیت‌الله نوری همدانی و با سخنرانی آیت‌الله حسینی بوشهری رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، در سالن اجتماعات مدرسه عالی دارالشفا برگزار شد.

مصنوعی از طریق برگزاری کارگاه‌های آموزشی، گفت: از ظرفیت هوش مصنوعی باید در زمینه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی و تبلیغی استفاده کنیم.

نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری، با اشاره به تهدیدات و چالش‌های اخلاقی استفاده از هوش مصنوعی افزود: باید قوانین و مقررات مناسبی برای هوش مصنوعی تدوین شود.

گفتنی است، در ادامه این اجلاسیه چندتن از اساتید فناوری و هوش مصنوعی، به بیان تاریخچه و کارکردهای هوش مصنوعی پرداختند.

برگزارکنندگان این جلسه، به‌ویژه هیأت‌رئیسه مجمع عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تشکر کنم و توفیق همگان را از خداوند متعال خواستارم.

حسین نوری همدانی

۲۱ آذرماه ۱۴۰۳

• حوزه علمیه باید جلوتر از زمانه خود از فناوری روز استفاده کند

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت‌الله حسینی بوشهری در این اجلاسیه، با اشاره به کارکردها و مزایای هوش مصنوعی گفت: حوزه‌های علمیه باید جلوتر از زمانه خود و برای افق‌های آینده برنامه‌ریزی و برای تأثیرگذاری و هدایت جامعه، از فناوری روز استفاده کنند.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با بیان اینکه در استفاده از هوش مصنوعی، نباید تنها مصرف‌کننده باشیم، افزود: در مواجهه با این فناوری، نباید غافل‌گیر شویم و در این زمینه باید داده‌های مناسبی به هوش مصنوعی بدهیم تا نتایج درستی به مخاطبان خود ارائه کند.

وی با تأکید بر آشنایی حوزویان با فناوری هوش

است و این یک سنت الهی است و ما به این سنت الهی معتقدیم.

وی گفت: در بحث مقاومت باید بصیرت داشته باشیم و سستی به خرج ندهیم. همه غیورمردانی که شهید شدند، چه به‌عنوان شهید انقلاب، دوران دفاع مقدس یا شهدای مدافع حرم، هریک به‌وقت خود، بهترین کار را انجام دادند و هیچ تردیدی در صحت و ارزش والای کار آنها نیست. آدم‌های نادان تردید نموده می‌گویند: این همه جوان شهید شدند، آخرش چی؟ استاد حوزه علمیه قم ابراز کرد: یک رئیس جمهوری به هر علتی کشورش را تسلیم کرده و در آینده روشن می‌شود، علت این تسلیم چه بوده؟ ولی به هر علتی تسلیم شده، چه ربطی به ارزش مقاومت دارد؟ آیا در این همه سال این همه دفاع و جبهه مقاومتی که شکل گرفته و توسعه پیدا نموده، ارزش نبوده و نیست؟ مسلماً ارزش است.

آیت‌الله فاضل لنکرانی عنوان کرد: در هرصورت، شرایط خیلی شرایط عجیبی است. هرچه انقلاب پیش می‌رود، شرایط عجیب‌تر می‌شود و در میان این حوادث و بحران‌هاست که ارزش رهبری معظم بیشتر روشن می‌شود. امروز حضور، تدبیر و ارشاد ایشان، نقطه امید برای همه ماست.

وی افزود: به دنیا اعلام می‌کنیم، حوزه علمیه در مسیر حمایت از مقاومتی است که رهبری معظم پرچمدار آن است. حوزه علمیه، فضلا، اساتید و محققان، هم روی مبانی فکری خودشان و هم روی تجربیاتی که در این مدت طولانی به دست آورده‌اند، اعلام می‌دارند: مسیر صحیح، تبعیت از فرمایشات رهبری است. آنچه عزت را به ارمغان خواهد آورد، همین مسیر است که در مقابلش مسیر باطل و مسیر ذلت است.

آیت‌الله فاضل لنکرانی تصریح کرد: ان‌شاءالله خدا عنایت کند و مردم منطقه بیدارتر شوند و جبهه مقاومت قوی‌تر از قبل گسترش پیدا کند تا این غده سرطانی نابود گشته و آمریکا برای همیشه از منطقه خاورمیانه بیرون رانده شود و هدف بزرگی که سیدالشهدای مقاومت رهبر فقید حزب‌الله شهید سیدحسن نصرالله و شهید حاج قاسم سلیمانی و دیگر شهدای گرانقدر دنیانش بوده و بشارتش را داده‌اند، به‌زودی محقق گردد.